

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Lyka Károly*

Cím: *Egy kép és egy szobor*

Forrás: *Pesti Hírlap*

Bp.

1937 V. 21

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

708

Hely

Iparműv. leír.

Idő

"1937"

Személy

Helyszám

Egy kép és egy szobor

Medveczky Jenő panneauja az Iparművészeti Muzeumban, Csorba Géza Napozója a Margitszigeten

Két igen nagyméretű mű került az imént a nyilvánosság elé, az egyik egy festmény, amely 200-nál több négyzetméter nagyságu, a másik egy kőszobor, magános alak, amely lehet mintegy négy méter magas, mindenestre legalább még egyszer akkora, mint egy eleven ember. Ilyen méretek manapság a ritkaságok közé tartoznak.

Könnyű volna megjegyezni, hogy a művészetet nem szokás méterrel mérni. Hát hiszen ez igaz. De ne feledjük, hogy a mérettel bizonyos művészi sajátságok is járhatnak. Firenzében bizonyos idegenforgalmi boltokban árulják Michelangelo óriási Dávidját akkorára kisebbítve, mint egy szivar. A halhatatlan mű ebben a kiadásban neveltség, holott a másolat pontos. Csak a méretet változtatták meg s már elvesztette értékét. Láttunk viszont szobrokat, amelyeket 20–30 centiméter nagyságban mintáztak meg s géppel fölnagyítottak másfél méteresre: a szobor tartalmatlan, üres lett. Nem ok nélkül hivatkoztunk tehát a két új műnél azok nagyságára s mindjárt hozzátéhetjük azt is, hogy ekkora méretek nem kis nehézség elé állítják a művészt. Örömmel láttuk, hogy úgy a festő, *Medveczky Jenő*, mint a szobrász, *Csorba Géza*, győzelmesen került ki a nagy mérettel való harcból.

Medveczky óriási képe most az Iparművészeti Muzeumban van kiállítva és a belül többemeletes, hatalmas terem sem csökkenti monumentalitását. Innen a párizsi világkiállítás magyar pavillonjába kerül, ahol a lépcsőházat fogja dizitenni. Négy hetet adtak neki ennek megfestésére, hogy miért csak ennyit, azt nem sikerült kiderítenünk. De hát a kép mégis meglelt, éjjelnappali expresszmunkával s mégis nagyvonalu, bátran oda állíthatjuk a világ ítélőszéke elé. Amellett nyugodalmas és egységes, bár tárgya a lehető legkülönfélébb: az egész magyar népi élet. Szántás és aratás, szüret és gyümölcszedés, állattenyésztés, vadászat és halászat. Ennyifélet egységbe komponálni még egy gyakorlott öreg mestert is megizzasztana, pedig *Medveczky* még csak harmincöt éves. Tehát a mai társadalmi kronométer szerint a fiatalok közé tartozik. De segítségére jött a tehetsége és a jó iskola. A festő a Képzőművészeti Főiskola neveltje, de Párizsba is, ahova a Szinyei-Társaság stipendiumával jutott ki.

Az egységet a jól harmonizált szín, a nagyvonalu rajz, a csoportok biztos ritmusa adja meg. Bár valamennyi a szemlélet gyümölcse s nem valamely elvonó tipizálás, mégsem zavar itt sem körülményes részletezés, sem az oly könnyen csábító virtuózkodás. Jele annak, hogy képzelete mindjárt nagyban gondolt ki mindent s bár egy ilyen 16 méter hosszú képet természetesen külön darabokban kellett festenie, éppen képzelete erejénél fogva az utolsó összeillesztésnél (a festő csak akkor látta a maga egészében képét, mikor azt kiállította) mégis szervesnek és egységesnek bizonyult.

A másik mű, amelyről itt szólnunk, a Margitsziget „Strandfürdő“-jének oszlopcsarnokában áll. Ehhez a helyhez köti motivuma is: napozó női alak. Az élő napozó hölgyek apró hangyanépnek tűnnek föl mellette, viszont szokatlan nagysága harmóniában van Janáky építész derekas, nagyvonalu architektúrájával.

A pompás álló alak, amelyet *Csorba Géza* maga faragott ki egy haraszt kiészalából, már első tekintetre is nemes veretűnek látszik. Tömörre összevont formái éreztetik velünk, hogy eleve kőszalban volt elgondolva, körvonalaival sehol sem lengenek ki. Kissé hátraveti fejét, mintha möhön szívná magába a felülről letűző napsugarak gyönyörét. Frontálisan van beállítva, de a tagok elhelyezése mégsem kényszeredett, hanem erős életérzést sugall. Nem is gondolunk komponált-ságra, annyira magától értetődő itt minden. A ruhátlan nemes test eszünkbe juttatja a régi görögöknek azt a felfogását, hogy a teremtés legnagyobb remekműve az ember. Az élet ugyan igen gyakran kételyeket támaszt bennünk sok ember-társunk „remekségének“ dolgában, ilyen keserű tapasztalatok elől azonban könnyű szerrel menekülhetünk arra a kis szigetre, amelynek művészet a neve. Itt még élő igazság ez a felfogás, örülünk, hogy a Margitsziget vén fáinak koszorujában is találunk egy ilyent *Csorba Napozójá-*ban.

Lyka Károly.